

'Wat zij kunnen, kunnen

Door goede samenwerking krijgen seculiere krachten internationaal van alles voor elkaar. 'Dat moeten wij christenen ook kunnen', dacht Henk Jan van Schothorst. Met een Amerikaanse geestverwant richtte hij de Transatlantic Christian Council op. De VN-status als raadgevende organisatie is al binnen.

Jan Peeters

Henk Jan van Schothorst is een typische *family man*. Als we hem in zijn bescheiden woning in Bodegraven naar zijn achtergrond vragen is gezin het eerste waar hij over begint. Hij komt uit een christelijk gezin van tien kinderen, zijn vrouw Jolanda uit een van twaalf. Zelf hebben ze er van de Heer zes gekregen en het is hun rijkdom.

Na zijn studie geschiedenis (geschiedenis van de Europese Unie) werkte Van Schothorst onder meer in de zending in Afrika, was hij leraar en medewerker van de commissie buitenlandse zaken van het Europees Parlement namens de SGP. "Daar zag ik dat internationale organisaties als de EU en VN niet trendvolgend, maar trendsetzend en normverleggend zijn."

Zoals?

"Bijvoorbeeld embryo-onderzoek, over het menselijk leven, het gezin, transgenders. Op die cruciale punten wisten seculieren iedere keer de stemmingen te winnen terwijl wij net zo hard werkten. Zij bleken veel beter samen te werken over de grenzen heen, met het ambtenarenapparaat, het corps diplomatie. Toen dacht ik: dat kunnen wij ook."

Klinkt eenvoudig.

"In mijn EP-tijd heb ik Todd Huizinga leren kennen, een Amerikaanse diplomaat. Wij zijn vrienden geworden en besloten in 2012 iets aan die seculiere hegemonie te doen. We hebben toen de Transatlantic Christian Council (TCC) opgericht. Het doel is tweeledig. Ten eerste het vormen van een internationaal netwerk van christenen die betrokken

zijn bij overheidsbeleid. Ten tweede het actief beïnvloeden van overheidsbeleid bij internationale organisaties zoals de VN en Europese instellingen, organisaties die richtinggevend zijn voor het nationale beleid van landen."

Dat klinkt nogal ambitieus

"We hebben er lang over nagedacht. Begin 2013 hebben we TCC opgericht. In Brussel hielden we een eerste conferentie waar meer dan tweehonderd mensen waren uit alle landen van Europa en Amerika. En van het niveau waar wij op mikten: ambassadeurs, oud-Eurocommissarissen, Europarlementariers, politici, vertegenwoordigers van ngo's..."

Allemaal christenen?

"Niet uitsluitend. Frits Bolkestein was er bijvoorbeeld ook bij. Voor alle duidelijkheid: de SGP en TCC zijn politiek niet met elkaar verbonden. Wij waarderen net zo goed de ChristenUnie, het katholieke volksdeel en andere christen-politici en organisaties in binnen- en buitenland. In de dragende grondslagen van de TCC staat dat alle mensen welkom zijn die zich kunnen vinden in de apostolische geloofsbelijdenis. Dat zijn orthodoxen, katholieken en protestanten. Ik wil benadrukken dat ik katholieken zeer heb leren waarderen. Vooral hun vermogen om verantwoordelijkheid te nemen voor het geheel van de samenleving."

Excuses voor de interruptie...

"Na Brussel hebben we in 2014 in Washington een driedaags symposium in het Congres gehouden, ook een groot succes. Vervolgens hebben we een aanvraag gedaan voor een raadgevende status bij de VN. Die hebben we een maand geleden gekregen. Nu kunnen wij zaken verbaal en schriftelijk amenderen. De ervaring uit het Europees Parlement komt goed van pas. Daar ben ik heel dankbaar voor. Want zeker met onze boodschap kun je tegenstand verwachten."

Heb je die ook gehad?

"Wij hebben net als jullie problemen gehad rond de ANBI-status. Toen wij die aanvroegen, werd die door de Belastingdienst afgewezen op allerlei knulligheden. In beroep werd TCC door een driehoofdige rechtbank inhoudelijk volledig in het gelijk



Henk Jan van Schothorst: "Zeker met onze christelijke boodschap kun je tegenstand verwachten."

gesteld. De belastingdienst pikte dat niet en toen kwam eigenlijk de aap uit de mouw: dat wij de democratische rechtsorde bevorderen vanuit een christelijk perspectief. Daarmee zouden wij niet het algemeen belang dienen, maar slechts dat van een bepaalde groep. Als wij hier in het ongelijk gesteld zouden worden, zou dit verstrekkende gevolgen hebben voor allerlei christelijke organisaties. Gelukkig werden wij in een procedure van tweeënhalf jaar volledig in het gelijk gesteld. Het was eigenlijk wel goed dat deze kwestie een keer op tafel kwam, al kostte ons dat tienduizenden euro's. Het enige inkomen dat ik heb, is van mijn vrouw. Dus het was uitermate zwaar."

Met zes kinderen? Dat is pittig.

"Tot hier heeft de Heere ons geholpen, zeg ik dan. Je gaat ook anders leven en je merkt dat je geholpen wordt. Sta je rood en kun je nog geen brood kopen, vind je een envelop in de bus. Dat heb ik verschillende keren meegemaakt. Leven is ook de kunst van het geloof. Ik ben door zoveel Rode Zeeën heengegaan. We hebben de ANBI en VN-status binnen, maar de centjes zijn nu even op. Er was plaats voor TCC om eind juni mee te praten in de VN-mensenrechtenraad in Genève over de mogelijke aanstelling van een 'onafhankelijke LGBT expert'. Maar ik had geen geld meer... Met slechts een paar stemmen is deze seculiere zedenpolitie er gekomen. Dat was zo'n moment om mogelijk het verschil te maken."



Twee leerlingen plakken een sticker op een 'genderneutraal' toilet in een Amerikaanse middelbare school.

Foto: AP

wij ook!



Foto: KN - Jan Peeters

Dat vraagt een hoop vertrouwen

"Ik ben gelukkig een optimistisch mens, anders zou ik dit niet volhouden. En mijn vrouw is geweldig. Zij verstaat de kunst om bij de dag te leven, zoals wij eigenlijk de opdracht hebben."

En we willen zo graag zekerheid...

"Ik had op een bepaald moment urgent tienduizend euro nodig voor betaling van het ANBI-proces, maar het geld was echt op. Het zweet brak mij uit en opeens, 's middags, bleek er tienduizend euro gestort. Dan word je een heel klein mannetje. Het vraagt wel een groot geloof. Al zeg ik niet dat ik dat nou zo heb. En het vraagt de vaste overtuiging dat wat je doet, goed, nodig en mogelijk is. Anders hou je het niet vol."

Geldt dat ook voor de buitenwereld?

"Je hoort wel eens van 'Wat wil je nou met je TCC?', 'Is dat allemaal nodig?'. Deels snap ik dat wel. Het staat voor mensen ver van hun bed. Denken ze. Ik heb het Europees Parlement gedaan en weet hoe de hazen lopen, hoe dingen geregeld worden die later enorme impact hebben op de samenleving."

Voorbeelden?

"Bij de VN-Mensenrechtenraad werd een resolutie voorgesteld waarin werd benadrukt dat staten de eerstverantwoordelijken zijn voor de opvoeding van het kind. Voorts zouden staten verplicht zijn 'alomvattende seksuele voorlichting' op scholen te verzor-

gen waarbij geen onderscheid meer gemaakt mag worden tussen man, vrouw, homoseksueel, transgender enzovoort.

Wij hebben dat geamendeerd en voorgesteld dat staten óók verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding van kinderen in plaats van eerstverantwoordelijke. Want dat zijn de ouders."

Waar ben je bang voor?

"Voor de vrijheid van de christelijke opvoeding. Ik heb in het vroegere Oostblok verhalen gehoord over hoe dat er daar aan toe ging. In Afrika zijn de onderwijsbudgetten absoluut ontoereikend. De VN willen dat wel aanvullen, maar dan moeten ze wel die 'alomvattende seksuele voorlichting' op de koop toe nemen. Zo ontstelen ze ouders gewoon hun kinderen."

Ga je niet wat ver?

"Kijk wat er op scholen in de VS gebeurt rond transgenders. Als je als jongen zegt je 'meisje' te voelen, kun je zonder meer gebruik maken van damestoiletten, maar ook van gezamenlijke kleedruimten en douches. Daar moeten wij onze vrouwen en meisjes (en jongens) toch tegen beschermen? Maar wat veel mensen zich absoluut niet realiseren, is dat dat hier straks met een enkele hamerslag ook gerealiseerd kan worden. Dus moeten we nu samenwerking zoeken en weerwerk leveren." +

Info: www.tccouncil.org

Van Geest

Ergens in Afrika werd onlangs een ziekenhuis geopend. Het was mogelijk gemaakt door een mecenas uit het Westen, die de directie subtiel had laten weten het niet tegen te houden als men in de centrale hal een buste van hem zou willen plaatsen. Dit werd goedgevonden en zo kwam er



bij de mecenas nog een kleine rekening binnen van de kunstenaar die het borstbeeld maakte. De vraag was waardoor de sponsor zich nu eigenlijk had laten leiden. Generositeit? De behoefte zichzelf te presenteren? De drang om na zijn dood niet vergeten te worden? Eigenliefde die naastenliefde niet uitsloot? Of allemaal tegelijk?

Dat eigenliefde tot heel goede dingen kan leiden komt treffend tot uitdrukking in een fabel over bijen van de Nederlandse arts en filosoof Bernard Mandeville uit 1714. Hij bestrijdt daarin de gedachte dat welvaart en voorspoed ontstaan door de deugzaamheid, vlijt en spaarzaamheid van de mensen die de maatschappij gestalte geven. Het zijn juist de kardinale ondeugden als hebzucht, hang naar uiterlijke status en navenant vertoon, spilzucht en verlangen naar luxe, die maken dat een maatschappij tot materiële bloei komt. De gene die graag exuberant gekleed gaat en voor wie de verfijndste maaltijden nog niet goed genoeg zijn, houdt namelijk kleermakers en koks aan het werk. De bijenkolonie leerde juist dat als de deugzaamheid (weer) zouden worden ingevoerd, de welvaart zou afnemen. In Mandevilles ogen leidt de zelfzuchtigheid tot iets goeds. Ijdelheid en trots, zegt hij, hebben meer ziekenhuizen gebouwd dan alle deugden bij elkaar. Drijfveren van mensen zijn vaak veel minder verheffend en oprecht dan wij geneigd zijn te denken. Natuurlijk zijn er uitzonderingen. Van Moeder Teresa of Don Bosco is met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast te stellen dat zij zich oprecht lieten leiden door hun zorg om de zieken, stervenden of jongeren en het streven hen een waardig leven te laten leiden. Dat neemt trouwens niet weg dat de laatste in een soort visioen zichzelf al als standbeeld in de Sint-Pieter zag staan. Hij heeft gelijk gekregen. Maar zij zijn heilig verklaard en op grond daarvan alleen al uitzonderingen. Mandevilles inschatting van de drijfveren van de mens doet realistisch aan.

En toch is er in de Kerk een model waarin de dubbelheid van de drijfveren van de mens meer gewaardeerd werd dan Mandeville deed en waardoor dus een al te cynische kijk op het verschijnsel mens kon worden voorkomen. Augustinus spreekt vaak over goede en slechte drijfveren, die vaak zo verstrengeld zijn dat de mens al te snel denkt dat hij of zij vooral toch iets goed nastreeft en het zelfzuchtige toch vooral onschuldig is. Augustinus dringt er, vooral in zijn brieven aan collega-bischoppen die er een potje van maken, steeds weer op aan tijd te nemen om werkelijk inzicht in de eigen drijfveren te krijgen. Dat is vaak moeilijker dan het oprichten van een ziekenhuis of het besturen van een bisdom, bedrijf, faculteit of bijenkorf.

Paul van Geest

